

V Gruzii byl zatčen lídr neonacistického uskupení

Gruzínská policie zatkla hlavu místní neonacistické skupiny s názvem „Národně-socialistické hnutí – Národní jednota Gruzie“ Giorgi Čelidzeho. Obviňuje jej z ilegálního nákupu, držení a nošení střelných zbraní, za což mu v případě odsouzení hrozí 3 až 6 let za mřížemi.

Skupina se svými extremistickými postoji netají, v minulosti pořádala veřejná shromáždění či pochody, během nichž její členové používali nacistický pozdrav a na oblečení nosili symboliku podobnou té používané německými nacisty, a vystupuje agresivně proti osobám jiné barvy pleti či sexuální orientace.

Podnětem pro policejní zásah se stalo video, které skupina zveřejnila na své stránce na Facebooku pod názvem „fašistická neděle“ a na němž Čelidze spolu s dalšími muži střílí z útočné pušky a podávají instrukce, jak zbraň používat.

(EN) <http://oc-media.org/neo-nazi-leader-arrested-on-gun-charges-in-georgia/>

(RU) <https://www.ekhovkavkaza.com/a/29468822.html>

Vražda lidskoprávního aktivisty ve Tbilisi

Dne 30. září byl v Tbilisi zavražděn mladý lidskoprávní aktivista Vitalij Saparov, představitel organizace Centrum pro participaci a rozvoj, který se věnoval boji proti rasismu, xenofobii a různým formám diskriminace. Saparov podlehl bodným zraněním, která mu byla způsobena v průběhu rvačky, jež byla vyústěním nočního konfliktu v jednom z tbiliských barů.

Policie později zadržela dva podezřelé, kteří jsou údajně členy místního neonacistického uskupení. Dle Centra, pro něž Saparov pracoval, mohl být jedním z důvodů konfliktu fakt, že Saparov k hostům baru nemluvil gruzínsky, a násilí tak mohlo být vedeno xenofobními motivy. Žádají proto, aby byl prošetřovaný čin překvalifikován z vraždy na vraždu z důvodu rasové, náboženské, národnostní či etnické netolerance.

(EN) <http://humanrights.ge/index.php?a=main&pid=19703&lang=eng>

(RU) http://amp.kavkaz-uzel.eu/articles/326038/?_twitter_impression=true

Gruzínské plány na legalizaci exportu konopí narazily na odpor církve

Když gruzínská vláda předložila návrh zákona, jenž by legalizoval místní produkci konopí určeného pro export, dočkala se silných protestů ze strany gruzínské pravoslavné církve. Na bohoslužbě, jíž se účastnily masy lidí, varoval gruzínský patriarcha Ilja II. před nekontrolovaným šířením drogové závislosti. Duchovní rovněž uspořádali několik protestních demonstrací. Vláda nakonec ustoupila a souhlasila, že s církví nejprve povede k tématu diskuzi.

Gruzínské ministerstvo vnitra přišlo s legislativní iniciativou poté, co na základě nálezu gruzínského ústavního soudu z konce července přestalo být užívání marihuany v Gruzii přestupkem, čímž se stalo legálním. Součástí předkládaného legislativního balíčku jsou vedle návrhu na produkci a export konopí právě i regulační opatření. Návrh například zahrnuje zákaz užívání marihuany na veřejnosti či zákaz jejího užívání a šíření osobám mladším 21 let.

(EN) <http://oc-media.org/cannabis-production-bill-on-hold-in-georgia-after-church-protests/>

(EN) <https://jam-news.net/?p=121545>

Syrský prezident al-Asad přijal abchazskou delegaci

Po jihoosetském lídrovi [Bibilovovi](#) se do Sýrie na oficiální návštěvu vydala i abchazská delegace vedená prezidentem Abcházie Raulem Chadžimbou. Chadžimba syrskému prezidentu Bašaru al-Asadovi předal vyznamenání za „zásluhy spojené s přiznáním nezávislosti Republiky Abcházie“. Chadžimba s al-Asadem rovněž podepsali smlouvu o přátelství a spolupráci Abcházie se Sýrií a další dokumenty o spolupráci ve sféře obchodu či kultury. Sýrie přiznala nezávislost Abcházie a Jižní Osetie v květnu tohoto roku (viz [květnový zpravodaj](#)).
(RU) <https://www.ekhokavkaza.com/a/29472922.html>

Abchazský premiér Gagulija zahynul při autonehodě

Gennady Gagulia
Zdroj: Wikimedia
Commons

Předseda vlády Abcházie zemřel při automobilové havárii, když do jeho vozidla narazilo auto jedoucí v protisměru. K nehodě došlo na cestě mezi Psou (obcí na severu Abcházie při hranici s Ruskem) a abchazským hlavním městem Suchumi. Premiér Gagulija byl členem abchazské delegace, která se vracela z oficiální návštěvy Sýrie (viz výše), v koloně aut byl i abchazský prezident Chadžimba, jehož vozidlo ale vyvázlo bez nehody. Vyšetřovatelé incident nepovažují za atentát. Řidič vozidla, jenž nehodu způsobil, byl zadržen a svou vinu přiznal.

Novým abchazským premiérem byl později jmenován Valerij Bganba.

(EN) <http://tass.com/emergencies/1020634>

(RU) <https://eadaily.com/ru/news/2018/09/19/novyj-premer-abhazii-ne-stal-menyat-sostav-kabinetu-ministrov>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/325265/>

Syn prezidenta jde na vojnu

Hejdar Alijev mladší, syn ázerbájdžánského prezidenta Ilhama Alijeva, nastoupil vojenskou službu. Bude sloužit v jednotce Služby státní bezpečnosti, nástupkyni někdejší KGB, kterou v dobách Sovětského svazu vedl jeho děda, Hejdar Alijev. Ačkoli podle zákona musejí všichni zdravotně způsobilí ázerbájdžánští muži do svých 35 let vykonat roční vojenskou službu, tento krok byl pro řadu Ázerbájdžánců překvapením. Synové vysoce postavených politiků či byznysmenů se zpravidla vojně vyhýbají. Za Alijevovým nástupem na vojnu tak možná překvapivě stojí arménský premiér Nikol Pašinjan, resp. jeho syn Ašot. Ten totiž rovněž nedávno nastoupil vojenskou službu, což v tu chvíli Ilham Alijev nazval „laciným populismem“. Později však svůj přístup zřejmě přehodnotil. Fakt, že synové vrcholných představitelů těchto znepřátelených zemí jsou ve stejnou dobu v aktivní vojenské službě, je pro novináře velmi přitažlivým tématem. Někteří upozorňují na to, že zatímco Ašot Pašinjan byl poslán do oblasti blízko tzv. kontaktní linie, kde pravidelně dochází ke střetům mezi arménskými a ázerbájdžánskými vojáky, syn Ilhama Alijeva bude sloužit v hlavním městě. To je proti zavedeným zvyklostem, kdy rekruti bývají umístováni daleko od svého domova.

(EN) <https://eurasianet.org/aliyevs-son-starts-military-service>

(EN) <https://jam-news.net/?p=122245>

Ašuru oslavili darováním krve

Svátek Ašuru, který letos připadl na 20. září, oslavilo více než 5 000 šíitských věřících tím, že šli darovat krev. Uctili tak památku třetího imáma Husajna ibn Alího, vnuka proroka Mohameda, který padl v bitvě u Kerbalá v dnešním Iráku v roce 680. Tato bitva byla klíčovou událostí ve vývoji islámu, neboť vedla k rozštěpení do té doby jednotné muslimské obce na dva dodnes soupeřící směry - šíity a sunnity.

V minulosti svátek Ašuru často doprovázela značně drastická praxe sebebičování. Proti tomuto způsobu uctívání imáma Husajna se v posledních letech čím dál ostřeji vymezují i někteří šíitští duchovní. Například vězněný duchovní vůdce Taleh Bagirzade vyzval věřící, aby se sebezraňování neúčastnili. Připomněl, že „esencí tohoto dne je boj za spravedlnost a odpor proti zlu“ a že imám Husajna byl také zastáncem svobodného myšlení a vědění.

Naprostá většina ázerbájdžánských věřících se hlásí k šíitské odnoži islámu, nicméně celkový přístup Ázerbájdžánců k víře je velmi vlažný.

(EN) <https://eurasianet.org/azerbajjani-shias-gather-for-ashura-under-close-watch-from-the-state>

(EN) <https://jam-news.net/?p=122622>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/44452/>

Erdoğan navštívil Baku

Turecký prezident Recep Tayyip Erdoğan během návštěvy Baku prohlásil, že Turecko neplánuje otevřít hranice s Arménií, které zůstávají zavřené od roku 1993 na znamení turecké podpory Ázerbájdžánu v konfliktu o Náhorní Karabach.

Erdoğan navštívil Baku při příležitosti stoletého výročí osvobození Baku od okupace Brity, Bílými a jednotkami arménské strany Dašnakcutjun Osmanskou armádou.

(EN) <https://eurasianet.org/feted-in-baku-turkeys-erdogan-rules-out-restoring-ties-with-armenia>

(EN) <https://jam-news.net/?p=122021>

Ilgar Mammadov se chce vrátit do politiky

Vůdce opoziční strany REAL Ilgar Mammadov uspořádal první tiskovou konferenci od svého propuštění z vězení na začátku srpna. Během ní kritizoval vývoj, kterým Ázerbájdžán pod současnou vládou prochází. Zejména v ekonomických otázkách prý trvale prokazuje svou nekompetentnost. Kromě toho také prohlásil, že REAL bude usilovat o převzetí moci v Ázerbájdžánu, a to prostřednictvím voleb. Rovněž vyjádřil úmysl spolupracovat „s progresivními ruskými politickými silami“.

Mammadov chtěl původně uspořádat tiskovou konferenci ihned po svém propuštění, to se mu však z několika důvodů nepodařilo. Hlavním problémem bylo, že mu nikdo nechtěl poskytnout dostatečný prostor pro konání konference. Ta se nakonec konala v malé místnosti v bakuském sídle REALu. Přítomní novináři se dovnitř stěží vešli.

(EN) <https://jam-news.net/?p=120501>

Zemřel Charles Aznavour

Charles Aznavour
Zdroj: Wikimedia
Commons

Dne 1. října 2018 ve věku 94 let zemřel „nejznámější“ Armén na světě Charles Aznavour. Narodil se v Paříži pod jménem Šahnur Varinak Aznavurjan do rodiny arménských emigrantů. Aznavour složil okolo 1 300 písní a během téměř sedmdesátileté kariéry prodal více než 100 miliónů hudebních nosičů. Smuteční obřad, při němž byla nesena zpěvákova rakev zavinutá do francouzské vlajky, doprovázel tradiční arménský hudební nástroj duduk. Francouzský prezident Macron řekl, že umělec po celý život zůstal věren svým kořenům, což se projevilo především jeho pomoci Arménii. Jedním z jeho nejvýznamnějších počinů byla humanitární pomoc obětem rozsáhlého zemětřesení, které Arménii postihlo v roce 1988. Charles Aznavour byl také velvyslancem Arménie při OSN.

Arménský premiér Nikol Pašinjan na tryzně za Aznavoura prohlásil zpěváka za národního hrdinu. Vztah Arménů k Aznavourovi byl „otcovský v tom smyslu, že umělec byl nositelem národní hrdosti, jež šířil po celém světě. Arménie bude navždy vděčna za všechnu práci, kterou pro ni udělal... Aznavour budoval nejen národní, ale univerzální hodnoty.“

V Jerevanu prošlo v den zpěvákovy smrti spontánní smuteční shromáždění. Před Kinem Moskva, kde je na arménském „Chodníku slávy“ umístěna také Aznavourova hvězda, se sešlo obrovské množství lidí.

(EN) <https://www.rferl.org/a/macron-pashinian-honor-memory-of-aznavour-in-paris/29527382.html?itflags=mailer>

(EN) <https://www.rferl.org/a/iconic-armenian-french-crooner-aznavour-dies-at-94/29519438.html?itflags=mailer>

Arménie čelí další ústavní krizi

Po jarní revoluci v Jerevanu opět vyšli lidé do ulic. Na konci září a na začátku října protestovaly desítky tisíc Arménů proti zákonu, jehož cílem je ztížit premiérovi možnost rozpustit parlament. Premiér Nikol Pašinjan se totiž chystal rozpustit parlament a vyhlásit předčasné volby.

Počátkem všeho byl zákon navržený Republikánskou stranou, která má v parlamentu většinu. Návrh zákona podpořili i poslanci za Dašnakcutjun a Prosperující Arménii, načež Pašinjan oznámil, že hodlá ministry obou revoltujících stran odvolat z vlády a vyslovil požadavek na vypsání předčasných voleb.

Pašinjan krok Republikánů označil za kontrarevoluci, respektive za její pokus a vyzval občany, aby si toto chování nenechali líbit. Na jeho podporu se téměř okamžitě před budovou parlamentu shromáždily davy a někteří protestující zablokovali vstup do parlamentu.

Podle arménské ústavy je možné rozpustit parlament, pokud premiér rezignuje a parlament do dvou týdnů nezvolí náhradu. Nikol Pašinjan v polovině října skutečně podal demisi a ohlásil, že předčasné volby se budou konat v prosinci.

(EN) <https://www.rferl.org/a/armenian-prime-minister-pashinian-says-will-resign-in-push-to-force-new-elections/29522500.html?lflags=mailer>

(EN) <https://www.rferl.org/a/pashinian-supporters-protest-outside-armenian-parliament-against-counterrevolutionary-bill/29521911.html?lflags=mailer>

Komunální volby v Arménii. Známý herec byl zvolen starostou Jerevanu

Dne 23. září se v Jerevanu konaly komunální volby, které vyhrála strana Můj krok, jejímž lídrem byl známý herec a občanskoprávní aktivista Hajk Marutjan. Strana získala nebývalých 81 % a Marutjan dne 18. října oficiálně nastoupil do úřadu. Pozici převzal po Taronu Margarjanovi, který byl znám svými korupčními kauzami. Poté, co v důsledku prohry ve volbách Margarjan odstoupil, vyšlo mimo jiné najevo, že vlastnil polovinu popelářských vozů, které měly svázet komunální odpad, pročez se v Jerevanu po ulicích začaly hromadit odpadky. Odpadkovou krizi se podařilo vyřešit zhruba po dvou týdnech. Na Hajka Marutjana však čekají složitější úkoly než poradit si s popeláři. Stejně jako celá země po revoluci, i jerevanská radnice potřebuje zreformovat od základu.

(EN) <https://epress.am/en/2018/09/24/revolutionary-elections-hayk-marutyan-is-mayor-of-yerevan.html>

(EN) <https://news.am/eng/news/472594.html>

Arménie hostí Summit Frankofonie

Arménie hostí dvoudenní summit světového společenství francouzsky mluvících zemí Frankofonie. Na slavnostní zahájení v Jerevanu 11. října přijel francouzský prezident Emmanuel Macron a kanadský premiér Justin Trudeau. Summit doprovází řada akcí, které jsou spojeny osobností nedávno zesnulého Charlese Aznavoura, jenž měl být patronem celé akce.

Organizace Frankofonie vznikla v roce 1970, spojuje 85 států a klade si za cíl šířit francouzský jazyk a kulturu po světě. Na summit v Jerevanu dorazili prezidenti nebo premiéři 38 zemí. Odhaduje se, že na světě je 274 milionů francouzských mluvčích. Arménie do organizace vstoupila v roce 2004. Důvodem bylo, že ve Francii žije zhruba půl milionu Arménů. V ostatních francouzsky mluvících zemích žije rovněž podstatné množství arménské diaspory.

(EN) <https://www.rferl.org/a/pashinian-touts-first-francophonie-summit-armenia-success-macron/29541291.html>

(EN) <https://www.rferl.org/a/armenia-hosts-summit-of-french-speaking-countries/29537764.html>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na

<http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? [Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!](#)

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ

tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz

<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:

Barbora Jelínková, Štěpán Lohr, Tereza Soušková, Ondřej Zacha,
Pavla Švecová, Hana Fabiánová, Jaromír Němec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájmaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR
v rámci Programu transformační spolupráce ČR.